

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה", שיצא לפני 25 שנה בדיוק, הציג בסידרה "עולמו של האיש הקטן" כתבה מצוינת למת על דמיון פלמיש, תושב לונדון בתקופת הקיצוץ האחר-מלחמתי. בגיליון כוללת גם סידרת-התחקיר רים על מצעני המיפולגות, ביטוי ביוזי אתה מהלוי": והפעם על המדינה כמרחב. המועד הקרב של הכתי רות לכנסת מיוצג, בגיליון, בעמוד תמונות של הארץ תה האחרונה כמיוזון הכנסת, כאשר הפועדים הם: דוב יוסף, פוליה בן-גוריון, משה סנה, מנחם בגין, ישי ראז ושיהו ופינחס לכוך. כתבת-החקיר נוספת על הבחירות היא "דינגוף 97/99 בוחר" — ובה ניתוח

הציוד במיפולגות מטעם דירי בית משותף אחת בתל-אביב. נערת-השער היא סוזי בת היצ 13 אשר מהקקת גלדיה, על רקע מודעות הבחירות, וקובעת "ההכנסות נמסות אחרי הבחירות כמו גלדיה."

הספר על פליטות הפה ושגאות-הלשון שהושמעו בכנסת

★ האם השיר "אודי חמודי" הוא תערוכת של ולס וינאי

ומג'ינת רחוב רוסית ★ הישראלי שירד לדמשק

"העולם הזה" 715, התאריך: 12.7.51

או שאודי חמודי אינו מהוות תערוכת של ולס וינאי ומג'ינת-רחוב רוסית. אם כלניות הוא שיר "חקיני אשר נכ- תב על טהרת השלאגר הפולני" ידונו אחר רים. כי דעתו של בעל-היובל בענייני בני קורת מוסיקאלית אינה מעניינת אותי ביו- תר, למרות שלפי דבריה, אשר הודפסו ב- תוכניה לקונצרט שלו: "...נחום גרדי הוא הקומפוזיטור המוכשר המקורי והפורח ביו- תר בישראל, והסמכות הגדולה ביותר בעור- למ כלול בענייני המוסיקה היהודית ה- עתיקה והחדשה" (איזו צניעות משכונת).

משה וילנסקי, תל-אביב

אנשים

★ ח"כ אברהם אלמליח, הספרדי שהפך מועמד מס' 113 ברשימת מפא"י, ושר בלט בכנסת הראשונה בתיקוני שיגית ה- דיקוד לחבריו ולח"כים, פנה לעי- סוק חשוב: הוא מכין לדפוס ספרון עברית בכנסת הראשונה, שיכיל את פליטות-הפה ושגאות-הלשון המשונות שהושמעו בכנסת. מי שהיה חברו לסיעה הספרדית, אליהו אלישר, הוכיח השבוע את יכול- תו. כממלא מקום ראש-עיריית ירושלים, נפרד ממאורק שאגל, שהעביר את תעי- רוכת תמונותיו לתל-אביב, בנאום אידישי. ★ אותה שעה הגיע ראש-עיריית ירו- שלים שלמה זלמן שרגאי לפאריס, ב- רת צרפת. החוגגת את יום-הולדתה האל- פיים כמתנת יום-הולדת מסר שרגאי ל- פייר דה-גול, ראש עיריית פאריס, ספר תנ"ך בכריכת זהב טהור, מאת "ירו- שלים בת שלוש אלפים השנה". ★ משה אונא, 44, איש ההתיישבות העובדת וח"כ מטעם החזית הדתית, המו- פיע במקום השני ברשימת "הפועל המז- רתי" (בזכות היותו האידיאלוג של סי- עת, למיפנה) מצטיין, אחר בדיקת כל המועמדים הבטוחים לכנסת השנייה, ב- שיא: הוא אב לשיבעה ילדים. ★ אית החזית-הדתית אחר, אליהו מזור, התעשין האגודאי שלא יחזור ל- כנסת (הוא אחרון ברשימת) היה מלא רוח-ליצנות. כאשר בסיום ישיבות הכנסת צולמו כל ועדות-הכנסת עלידי הצלם ה- רשמי, עלה יחד עם ועדתו — ועדת הכנסת — על גג הבניין, והעיר: "זו הפעם הראשונה שוועדת הכנסת עומדת על הגובה" (14 מטרים מעל לרחוב).

★ אחי הגנרל שרל דה-גול

רלי הביא אותי ליהודים המתועבים ולהלכה עם סריגיה-סוהר. כאשר אחזור לפאריס, אפרסם בעיתונים שיהודים אינם צריכים לעלות לפלסטין, כי שם כולם מלוכ- לכים. אני מאוד מתגעגע לילד (...). כעת אני בכלא, ואינני יודע כמה זמן אשאר בו. אולם אני שבע-רצון, אני אוכל בשר כל יום, דבר שאין לאיש בישראל, משך שמנות החודשים שהייתי בישראל, אי- בדתי 15 ק"ג ממישקלי, והתרגלתי לא להיות ברך, לכן אני אוכל כעת כל שמגשים לי...". מסקנתו של העיתון: אם יקיימו הער- בים את המצור לתקופה קצרה בלבד, יב- רחו כל תושבי ישראל לארצות מוצאם, כעכברים העוזבים אוניה טובעת.

מכתבים

כלניות ואודי חמודי התפלאתי מאד לקרוא מעל טורי העולם הזה (711) את דברי נחום גרדי, אשר לרגל יובלו ה-25 מצא לו הודמנות נוחה לנגח אחרים ולשבת את עצמו. מר גרדי נדהם מן העובדה כי השיי רים, שהושרו בארץ לאחר שובו מאר- צות-הברית, נשאו אופי זר וזול, ואז הוא התליט "להתמסר ליצירה עממית, הצריכה לתפוס את מקומה של הגנינה ההמונית הסרטיטעס ומטמטמת-החושים". יפה מאד! אינני בא להגן על היצירות מהסוג הנ"ל, אבל אולי כדאי להזכיר לקומ- פוזיטור הנכבד בזמן קרבות וקרבות שר העם את אשר קרוב לליבו, ומבטא את רגשותיו, ואין לו זמן להתפלפל בבע- יות הסיגנון, אבל למר גרדי רחוקה הרות, שפיעמה בלבותיהם של אלה ששרו בערבות הנגב כנסעם לחזית. כי אז הוא, מר גרדי, במקום לשבת בתוך היישוב וליצור למעי- נו וגם לשבת את טעמו, ישב לו בבית- תה מאחורי האוקינוס וסידר קונצרט (שנושאו, כמקובל, היה שופן) משלו באו- למי קרנטי... ומה פיתאום נזכר בכלניות? הן כלניות כבר ירדו כימעט מן הפרק בזמן שובו ארצה, אלא שעם השיר הזה יש לו חשי- בון מיוחד. לשיר יש כנראה חיסרון גדול, והוא: שמחברו איננו גרדי בעצמו. כי כל הדיבורים על טוהר-הסיגנון אינם אלא פיטפוט גרידא. יוכיח נא מר גרדי כי שירו תשובה לרב החובל הוא שיר עברי,

לבסוף התרגזו יתר התעשיינים: מה יהיה הסוף? ואם זה יקרה לעסיס, מתוך חוסר פירות או ירקות, או לתעשיית האיטירות, מתוך חוסר קמח? הדיונים נשמרו בסוד, אולם נתגלה ששר- המיסחר קיבל התראה, שתוגש נגדו עתי- רה לבית-הדין-העליון להוציא צו-על-תנאי, שיבוא ויגמק מדוע נמנע מלהעלות את מחיר-התוצרת בתאם להעלאת-השכר. ה- אם בכלל אפשר לכפות על יצרן להמ- שיך בעבודה תוך נשיאה בהפסדים? ב- יתיים הופעלה קרן העזרה ההדדית, וכל התעשיינים משתפים בנוקים הנגרמים ל- פרומין בעיקבות השביתה.

תעמולה

כל יום בשר העיתון הדמשקאי אל-נסר פירסם לפני שבועות מיספר את קורותיו של צעיר יהודי, אשר "פותה על-ידי תעמולת-הכוזב הציונית לעלות לישראל". ארץ זבת חלב, רבש וליכונך. לפני כמה ימים נמלט יהודי צעיר, יוצא צר- פת, מישראל לסוריה. לפני שיצא ארץ צרפת הלעיטו אותו בסיפורים על ארץ זבת חלב ודבש, אך כשהגיע לישראל גילה את האמת המרה: במקום שפע ואר- שר — אבטול, מחסור ורעב. כיוון שלא רצה לסבול מתאבי-חיים איומים אלה, החי- לט להסתכן, התגנב לסוריה, נתפס ובי- קש להחזירו לצרפת. במקום-מעצרו בסוריה שיגר מיכתב ל- קרוביו, ובו תיאר את המצב בישראל. מתוך כוונה טובה (להגן על העולה המאוכזב) משמיט אל-נסר את המשות שהוזכרו במיכתב, אך מוסר אותו, מילבד זאת במלואו: "אני מקווה כי קיבלתם את מיכתבי האחרון מפלסטין. צירפתי לו את כר- טיט-האוויה ששוב אינני זקוק לו. מיכ- תבכם האחרון גרם לכך שעובתי את פלס- טינה, ועברתי לסוריה. נתקבלתי בסבר- פנים יפות. אני עדיין זוכר את פגישתנו האחרונה כאשר (...) ו...) ניסו לעוץ לי, שעה שאמא בכתה, וסבא ואבא שידלוני לא לנסוע, אולם תמיד הייתי צעיר יותר אחריית. אני מקווה שבעתיד אדע יותר טוב, כי כאשר אדם סובל הוא לומד, מתי אראכם בשנית? רק אלוהים יודע את התשובה. מעולם לא הייתי בכלא, אך גר-

העם

מה הם חושבים. ומה? מה הם חושבים, מה? אמר ככעס פקיד-בנק בגיל העמידה, כשעמד לפני לוח-המודעות וקרא את כרוזי המיפולגות השונות. לא הוא בילבד שאל שאלה זו, אם לרון לפי רמת התעמולה המיפולגתית, הרי הבור- חר הישראלי הממוצע הוא נער בן 8, ששיכלו מסגר במיקצת, קלי-אמונה ונעדר חושי-ביקורת. המור ביותר אינו המידה הגדושה של הדמגוגיה, שהיא טיבעית במילחמת-חיי- רות, אלא היעדר שאר סוגי התעמולה — ההסברה ההגיונית, הניתוח הצלול, השכרם בשאלות-היסוד האמיתיות. במקום זה מעתיקה אחת מרעותה את סיסמאותיה הסרות-התוכן, לפעמים בצורה מגוחכת. בבתי-הקולנוע מוצגות, בהשקפה שתי מו- דעות — אחת של מפא"י ואחת של ציר- נים-כללים — ששתיהן אומרות בדיוק את אותו הדבר: חשוב על עתיד הילדים, בחר בנו. נקמת-הבוחרים, הרתי-הסכנות: אישיות כימעט-מוחלטת לגבי מילחמת-הבחרות. תייר יהודי, שירד מן המטוס בלוד והסי- תובכ שעתים בתל-אביב, שאל בתמימות: "האם הבחירות נידחו?"

המשק

מחוייבים להפסיד? "לא ניתן להרוס מיפעל ותיק של אחד מחברינו!" צעקי תעשייני-המוזון, שנתאס- פו לשיבה יוצאת-מן-הכלל בתאחדום-יב-ע- לית-תעשייה. היום הוא המטוס אנחנו — המשיכו בוויכוח הסוער המשתתפים, יש לפעול מייד! למעלה מ-3 חודשים נמשכת השביתה במיפעל-הביסקוויטים של פרומין בירי- שלים, הפועלים תובעים העלאה של שכר- העבודה בגובה של 35 אחוז, בעל המיפ- על מסכים, אולם תובע העלאה מקבילה של מחירי-התוצרת. הממשלה אינה מעוני- יינת כעת בביסקוויטים, התוצאה: הסיכ- סוך והשביתה נמשכים.

התקופה שבה לא היו מקררים חשמליים: קאריקטורה מתוך הסידרה השבועית של דוש על "רותי"